

Regeringen vill ge författarna mer

Regeringen vill bygga vidare på systemet med biblioteksersättningen. Nu är man beredd att höja nivån på ersättningen till författare och översättare.

– Vi tycker att det är viktigt att förbättra villkoren för författare, säger kulturdepartementets Joakim Stymne.

● Upprördheten är stor inom kulturdepartementet sedan författarförbundets ordförande Gunnar Ardelius i en artikel i DN den 3 maj om författarlöner förklarade att kulturminister Lena Adelsöhn Liljeroth ville montera ned systemet med biblioteksersättningen genom att författarförbundet skulle fräntas rätten att förhandla om ersättningsens storlek.

Statssekreterare Joakim Stymne på kulturdepartementet tillbakavisar detta som "okunnigt" och garanterar att regeringen vill bygga vidare på idén om biblioteksersätt-

ning som infördes på 1950-talet som ett sätt att ge "skällig ersättning för det samhällsliga utnyttjandet av författarnas verk och en viss förbättring av författarnas ekonomiska villkor". Förändringarna som regeringen vill göra är att förlänga avtalstiden så att man slipper hålla på med uppräkningsarna varje år. Förhandlingsrätten blir kvar med upphovsmännens olika organisationer som motparter.

– Hur stor förbättringen av ersättningen blir nästa år kan jag inte säga just nu. I år höjde vi med nästan 6 miljoner kronor, vilket kan jämföras med de fyra sista åren då den förra socialdemokratiska regeringen bara lyckades höja med 2 miljoner kronor under hela mandatperioden. Vi gör detta för att vi tycker att det är viktigt att förbättra villkoren för författare. Författarförbundets nya inkomststatistik visar ju att det är svårt för många av dem att klara sin försörjning, säger han.

Hur stor förbättringen av ersättningen blir nästa år kan jag inte säga just nu.

Joakim Stymne, statssekreterare

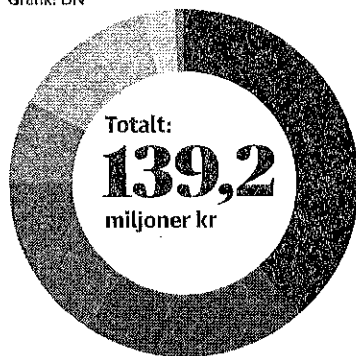
Biblioteksersättningen är ett ersättningssystem där staten betalar en summa för varje bok på svenska (original eller översatt) som folkbiblioteken, sjukhusbiblioteken och skolbiblioteken lånar ut. Pengarna går till Sveriges författarfond som i sin tur fördelar pengarna till författare och översättare.

– Faktum kvarstår att biblioteksersättningen har urholkats på senare år jämfört med andra ersättningar. Och det finns ju nu alla möjligheter för kulturdepartementet att nu visa att de menar allvar på att bygga vidare på detta ersättningssystem, säger Gunnar Ardelius på Författarförbundet.

Så här fördelar sig biblioteksersättningen

(miljoner kronor)

Grafik: DN

(Antal mottagare/innehavare inom parentes)

- 53,8 Författar- och översättarpennningar (ca 4 500)
- 28,9 Särskilda författarpennningar (169)
- 21,5 Ett- och tvååriga arbetsstipendier (ca 300)
- 10,5 Femåriga arbetsstipendier (96)
- 10,4 Bidrag till upphovsmannaorganisationer
- 8,3 Administration
- 4,0 Pensionsbidrag och periodiska bidrag (ca 100)
- 1,1 Tioåriga arbetsstipendier (ca 10)

1,41 kr

Ersättningen till författarfonden per utlånad bok. 85 öre går till författaren.

68,5 öre

Ersättningen till författarfonden per utlånad bok som är översatt till svenska. 42,5 öre går till översättaren.

För utlåning av e-böcker på biblioteken gäller andra regler där biblioteken själv betalar varje gång en e-bok lånas ut. Kostnaden för biblioteket ligger kring 20 kronor per utlån. Av de dessa pengar går hälften till bokförlaget och den andra halvan till Elib som förmedlar boken till biblioteket. Pengarna till detta kommer från kommunerna som driver biblioteken.

– Från statens sida så betalar vi bara biblioteksersättning för att fysiska böcker görs tillgängliga på biblioteken. Det är inte staten uppgift att reglera e-boksmarknaden så vi har inga planer på att utöka detta stöd till att även omfatta e-böcker. En del av pengarna som biblioteken/kommunerna betalar för att låna ut en e-bok går direkt till upphovsmännen, säger han.

Clas Barkman

clas.barkman@dn.se